

Ügyiratszám: MN/18134-6/2014.

A NEMZETI MÉDIA- ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG MÉDIATANÁCSÁNAK

757/2014. (VII. 30.) sz.

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) Médiatanácsa (a továbbiakban: Médiatanács) **Személyes adat** a továbbiakban: Kérelmező) részéről 2014. június 19-én érkezett, MN/18134-1/2014. ügyiratszámú, a TV2 Média Csoport Kft. (a továbbiakban: Médiaszolgáltató) TV2 állandó megnevezésű csatornáján 2014. június 10-én 18:00 órától sugárzott „Tények” című műsorszámmal kapcsolatos kiegyensúlyozottsági kérelem alapján, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 181. § (1) bekezdése alapján 2014. június 20. napján indult hatósági eljárásban

megállapította,

hogy a Médiaszolgáltató a TV2 elnevezésű csatornáján 2014. június 10-én 18:00 sugárzott „Tények” című műsorszám „Hamarabb lehet reklámadó” című hírblokkjával megsértette a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét.

A Médiatanács ezért a Médiaszolgáltatót

kötelezi,

hogy a jelen határozat közlésétől számított 5 napon belül a TV2 csatornán 2014. június 10-én 18:00 órától közzétett, a törvénysértő híradást tartalmazó hírműsorszámával azonos időpontban, értékelő magyarázat nélkül a következő közleményt tegye közzé:

„A TV2 Média Csoport Kft. médiaszolgáltató 2014. június 10-én megsértette a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény 13. §-ában előírt kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, amikor a TV2 csatornán 18:00 órától sugárzott „Tények” című műsorszámának „Hamarabb lehet reklámadó” című hírblokkjában a Jobbik Magyarorszáért Mozgalom álláspontjáról nem számolt be.”

vagy

a jelen határozat közlésétől számított 15 napon belül a TV2 csatornán a 2014. június 10-én közzétett, a törvénysértő híradást tartalmazó műsorszámával azonos időpontban sugárzott hírműsorszámában adjon lehetőséget a Kérelmezőnek az általa kifogásolt, hiányzó álláspontja megjelenítésére.

E határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek nincs helye, a közléssel jogerős és végrehajtható. A határozat felülvizsgálatát a közléstől számított 15 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól (a továbbiakban: bíróság) lehet kérni a Médiatanácshoz (1088 Budapest, Reviczky utca 5.) benyújtandó keresetlevéllel. A bíróság a keresetlevelet harminc napon belül tárgyaláson kívül bírálja el, a keresetlevélben tárgyalás tartása kérhető.

Indokolás

A Kérelmező a Médiatanácshoz 2014. június 19-én, fax útján eljuttatott, MN/18134-1/2014. ügyiratszámú kérelmében a Médiaszolgáltató TV2 adóján 2014. június 10-én 18:00 órai kezdettel sugárzott „Tények” című hírműsorszámában a reklámadó bevezetésével kapcsolatban közzétett, „*Hamarabb lehet reklámadó*” hírósseállítást érintően fogalmazott meg a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 13. §-ának, valamint a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 12. § (2) bekezdésének megsértésére hivatkozó, a műsorszámokban közzétett tájékoztatás kiegyensúlyozatlanságát sérelmező kifogást.

A Kérelmező szerint a Médiaszolgáltató megsértette a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség alapvető követelményeit, amikor 2014. június 10-én 18:00 órától sugárzott „Tények” című műsorszámában, a „*Hamarabb lehet reklámadó*” című hírblokkban nem közölte a Jobbik álláspontját, annak ellenére, hogy Novák Előd, a Jobbik alelnöke e témában a műsorszám közzétételét megelőzően közleményt jelentetett meg az MTI-n.

Mindezek alapján a Kérelmező a jogsértés tényének megállapítását, illetve a Médiaszolgáltató kifogásban szereplő álláspont ismertetésére kötelezését kérte.

A Médiatanács a Médiaszolgáltatót 1326/2011. (X. 5.) számú határozatában jelentős befolyásoló erővel rendelkező médiaszolgáltatóként (a továbbiakban: JBE) azonosította. A Médiatanács ezt követően 967/2013. (VI. 5.) sz. határozatával az Mttv. 39. §-ának 2012. július 5-i módosítására tekintettel módosította az 1326/2011. (X. 5.) számú határozatát. A Médiatanács 2013-ban 1432/2013. (IX. 25.) sz. döntésével elfogadott, PJ/24797-7/2013. sz. jegyzőkönyvével az Mttv. 70. § (6) bekezdése szerint megállapította, hogy a korábban JBE médiaszolgáltatóként azonosított Médiaszolgáltató e minősége nem változott.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdésének és 182. § u) pontjának megfelelően a Médiaszolgáltató, mint JBE médiaszolgáltató esetében az eljárás lefolytatása a Médiatanács hatáskörébe tartozik.

A Médiatanács dr. Auer János koordinátor tanácsstag útján 2014. június 23-án kelt, MN/18134-2/2014. ügyiratszámú végzésében a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 29. § (3) bekezdésének b) pontja szerint tájékoztatta a Médiaszolgáltatót a kérelem beérkezéséről és az eljárás megindulásáról, valamint kötelezte, hogy nyilatkozzon és szolgáltatson adatot arról, hogy a kiegyensúlyozottsági kérelemmel érintett műsorszám – vagy amennyiben megítélése szerint a kifogással érintett műsorszám jellegéből adódóan a kiegyensúlyozottság követelménye műsorszámok sorozatában is megvalósítható, az azt követően sugárzott híreket szolgáltató műsorszámaiban – biztosította-e a kérelemben megjelölt álláspont megjelenését.

A Médiatanács a hatáskör megvizsgálását követően a kérelem érdemi elbírálásának további feltételeit, azaz az eljárási szabályok teljesülését ellenőrizte.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás megsértése esetén a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató hatósági eljárást kezdeményezhet, tehát bárkinek – a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően benyújtott – kérelme, így jelen esetben a Kérelmezőé is, érdemben elbírálendő.

Az Mttv. speciális eljárási szabályokat ír elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértése esetén lefolytatott eljárásra. Az Mttv. 181. § (2) bekezdése értelmében „a hatósági eljárás kezdeményezését megelőzően a kérelmező köteles kifogásával a médiaszolgáltatóhoz fordulni. A kérelmező az általa kifogásolt tájékoztatás közzétételétől, ismétlés esetén az utolsó ismétléstől számított hetvenkét órán belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól azon álláspont - megfelelő, a kifogásolt tájékoztatás közzétételéhez hasonló körülmények közötti - közzétételét, amelynek közzététele a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges.” Az Mttv. 181. § (3) bekezdése szerint „a médiaszolgáltató a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról annak kézhezvételétől számított negyvennyolc órán belül dönt. A döntésről a kérelmezőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. A kérelmező a döntés közlésétől számított negyvennyolc órán belül - a döntés közlésének elmaradása esetén a kifogásolt vagy sérelmezett tájékoztatás közzétételétől számított tíz napon belül - a kifogásolt műsorszám és az érintett médiaszolgáltató pontos megnevezésével hatósági eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.”

A Médiatanács a rendelkezésre álló dokumentumok alapján megállapította, hogy a kérelem a törvényi eljárási rendnek megfelelően, határidőben került benyújtásra. A Kérelmező a Médiaszolgáltató által 2014. június 10-én 18:00 órai kezdettel közzétett műsorszámával kapcsolatos kifogását a kérelemhez mellékelt, az elektronikus levél elküldését igazoló visszaigazoló levél tanúsága szerint 2014. június 11-én 15 óra 30 perckor, azaz 72 órán belül küldte el a Médiaszolgáltató elektronikus levélcímére, s azt a Médiaszolgáltató vissza is igazolta 2014. június 11-én 15 óra 31 perckor. A Kérelmezőnek a Médiatanácshoz címzett kérelme 2014. június 19-én, az Mttv. 181. § (3) bekezdésében rögzített tíznapos határidő betartásával érkezett meg a Hatósághoz.

A Médiatanács az eljárás tárgyát képező kérelem vonatkozásában megállapította, hogy az a hivatkozott eljárási szabályoknak megfelelt, így érdemben elbírálható volt.

A Médiaszolgáltató a Médiatanácshoz 2014. július 16-án érkezett, MN/18134-3/2014. ügyiratszámú nyilatkozatában az alábbiakat adta elő.

A Médiaszolgáltató szerint a Kérelmező nem jelölte meg pontosan, hogy tartalmilag mely álláspont nem jelent meg a műsorszámokban. Az MTI-közlemény teljes szövegének csatolásából nem állapítható meg, hogy a Kérelmező mely információ, állítás, cáfolat, nézőpont meg nem jelenítését sérelmezte, illetőleg a tájékoztatás mely információ közlésével vált volna kiegyensúlyozottá, vagyis a kérelem hiányos, ezért érdemi vizsgálat nélküli elutasításnak van helye.

A Médiaszolgáltató előadta továbbá, hogy a műsorszám kifogásolt szegmensében bemutatásra került mind a Kormány, mind az egyik ellenzéki pártszövetség (Együtt-PM) álláspontja. Kihangsúlyozta egyúttal, hogy a kifogással érintett hírblokk a reklámadóval, annak gazdasági hatásával, megítélésével, az ebből várható adóbevétellel, az adóteherrel, az adó szakmai indokoltságával, röviden az adó elleni tiltakozással, vagyis a reklámadó tervezett bevezetésével, és nem az adóbevétel lehetséges felhasználásával foglalkozott, mivel ez utóbbi kérdés csupán marginálisan merült fel, ráadásul e kérdéskörben két egymástól eltérő felvetés került bemutatásra. A Kérelmező által benyújtott MTI közlemény szövegében a Jobbik nem fogalmazott meg olyan álláspontot, amely a kifogásolt hírblokkban megjelenített álláspontoktól érdemben, markánsan különbözött volna, az pedig a kérelemből nem állapítható meg, hogy a Kérelmező melyik megnyilvánulást tekintette olyan megközelítésnek és egyedi nézőpontnak, amely markánsan eltér a hírblokkban bemutatott álláspontok mindegyikétől.

A Kérelmező által benyújtott MTI-közlemény szerint a Jobbik nem ért egyet azzal, hogy a reklámadó miatt több médium is csődbe menne, amely álláspont lényegében azonos Rogán Antal műsorszámában megjelenített álláspontjával („azokat a vállalkozásokat sújtja a legjobban a reklámadó, akik a legnagyobb reklámbevételt érték el”).

A Kérelmező által becsatolt MTI-közlemény egyebekben a mobilinternet csomagok szolgáltatási díjaival foglalkozik, amely a kifogásolt műsorszám, illetve a hírblokk szempontjából irreleváns.

Fentiek alapján a Médiaszolgáltató az eljárás megszüntetését kérte a Médiatanácstól.

A Médiatanács a rendelkezésére álló adatok – a kifogásolt műsorszám tartalma, a kérelem és a Médiaszolgáltató nyilatkozata – alapján az alábbi tényállást tárta fel, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. A Kérelmező által csatolt MTI tudósítás

A Kérelmező álláspontjának alátámasztására a Médiaszolgáltatónak küldött kifogásához csatolt egy MTI tudósítást is, melynek tartalma a következő:

„Budapest, 2014. június 10., kedd (MTI) – A Jobbik Ingyenes, alapszintű Internetszolgáltatás bevezetésére javasolja fordítani a tervezett reklámadóból befolyó bevételeket.

Novák Előd, a párt alelnöke keddi sajtótájékoztatóján demagógnak és szakmailag indokolhatatlannak nevezte azt a kormányzati elképzelést, hogy a bevételt iskolafejlesztésre fordítsák, mondván, ez az összeg csepp a tengerben.

Ugyanakkor a várt 5-10 milliárd forintból megvalósítható lenne, hogy Magyarországon minden igénylőnek 1 gigabájtos mobilinternet-csomagot biztosítsanak térítésmentesen – tette hozzá.

Novák Előd megjegyezte, Magyarország elmarad ez ügyben az Európai Uniótól, ugyanakkor a szolgáltatásdíjak rendkívül magasak a nyugat-európai tarifákhoz képest. A Jobbik a széleskörű internethozzáférést a kiegyensúlyozott tömegtájékoztatás miatt is fontosnak tartja – jelezte a képviselő, hozzáfűzve: az ingyenes, alanyi jogon járó szolgáltatástól a távmunka, a távoktatás fellendülését, valamint az elektronikus közigazgatás általánosabbá válását is várják.

Novák Előd elfogadhatatlannak nevezte az üzleti elit tiltakozását a reklámadó bevezetésével összefüggésben, szerinte az érintettek a >>kisemberek sanyargatása<< ellen nem emelték fel a szavukat. Visszautasította, hogy több médium is csödbe menne, indokolása szerint ugyanis a reklámadó belekalkulálható a hirdetési díjakra.

MTI, 2014. június 10. kedd 13:30”

2. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatásban elhangzottak ismertetése

A 18:00 órakor kezdődött, „Hamarabb lehet reklámadó” című összeállítás a következőket tartalmazta:

Műsorvezető: „Már holnap megszavazhatják a reklámadót. A Fidesz kivételes sürgősséget javasolt. Rogán Antal frakcióvezető szerint akár változatlan formában is elfogadhatják a törvényt. A legtöbbet a nagyobb televízióknak kellene adózniuk, így például a TV2-nek. A törvényt benyújtó L. Simon László azt mondta, a befolyt pénzből mégsem a gyerekeket, hanem a minőségi újságírást támogatnák.”

Narrátor: „Üres oldalak az újságokban és fekete képernyő a tv-kben. Így tiltakozott múlt héten a média az új adó ellen. A legtöbbet a kereskedelmi tv-knek kellene fizetniük, először augusztusban. A TV2-nek már akkor több százmillió forint lenne az adója, így viszont kevesebb jutna műsorgyártásra, sorozatok, magazinok és showműsorok készítésére.”

Rogán Antal frakcióvezető (Fidesz): „Azokat a vállalkozásokat sújtja a legjobban a reklámadó, akik a legnagyobb reklámbevételt érték el.”

Narrátor: „A Fidesz frakcióülése után Rogán Antal azt mondta, ha kell, változtatás nélkül elfogadják a reklámadót.”

Rogán Antal frakcióvezető: „Szerintem a reklámadónak és az újságírás tartalmi vonatkozásainak egymáshoz semmi köze nincsen. Nem szól bele a reklámadó egyetlen egy újság, televízió belső életébe és értelemszerűen abba sem, hogy a hírműsorokban mit csinálnak és azt milyen formában teszik meg. Tehát ennek a média szabadságához semmi köze nincsen.”

Narrátor: „De Rogán Antal szerint minden ősszel, ahogy minden adótörvényt, a reklámadót is felülvizsgálják majd. Az Együtt-PM szerint a reklámadót szakmailag semmi sem indokolja.”

Karácsony Gergely (elnök, Együtt-PM): „Ma a reklámpiac egy veszteséges piac. Külön adót bevezetni egy olyan piacon, ahol alapvetően nincs nyereség, azt nyilván nem lehet közgazdasági okokkal magyarázni.”

Narrátor: „A reklámadóból 9-10 milliárd forintra számít a Kormány. Lázár János a múlt héten azt mondta, a pénzt gyerekek kapják majd.”

L. Simon László országgyűlési képviselő (Fidesz): „Javaslatot fogok tenni a Kormánynak, azt javasolva, hogy az ilyen módon befolyó bevételek egy részét fordítsuk a magyar újságírás minőségének a javítására.”

Narrátor: „Ezt viszont L. Simon László mondta ma, aki a hírek szerint Lázár János államtitkára lesz a miniszterelnökségen.”

L. Simon László (Fidesz): „Lázár János államtitkár úr, most már miniszter úr, mondott egy véleményt, hogy mire kell fordítani ezeket a forrásokat, nekem volt egy véleményem, hogy mire kell fordítani ezeket a forrásokat, ezt egyeztetni fogjuk.”

Narrátor: „Azt, hogy végül mire fordítják a pénzt, a Kormány dönti majd el.”

Riporter: „A Fidesz javaslatára a Parlament kivételes sürgősséggel tárgyalja a reklámadót. Ez azt jelenti, hogy ma vitáznak róla, holnap pedig – úgy tudjuk – akár el is fogadhatják a képviselők az új törvényt. A Tényeket Vasas Katalin tudósította.”

3. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkotmányos értelmezése és szabályozása

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint „Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit”.

Az Alaptörvényben foglalt, a sajtó sokszínűségére vonatkozó kötelezettség részben a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményén keresztül valósul meg. A kötelezettség tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)-(2) bekezdése együttesen határozzák meg.

Az Smtv. 13. § alapján „A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

Az Mttv. 12. § (2) bekezdés szerint „A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Smtv. tehát a kiegyensúlyozottság követelményét a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások által közzétett tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámokkal kapcsolatban fogalmazza meg. A törvény rendelkezése szerint ezeknek a műsorszámoknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, amely a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges megfelelő tájékoztatás megteremtését segíti elő, nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan

korlátozását. Azt ugyanis, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el, tehát nem létezik egyes eseményekről való beszámolási kötelezettség, és a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a ténylegesen közzétett tartalmak vonatkozásában vizsgálható.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közösség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni.

Az Smtv. alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének (összefoglalóan) a közéleti kérdésekkel kapcsolatban, az ilyen híreket, tájékoztatást közlétező műsorszámokban kell eleget tenni. Arra vonatkozóan nincs jogszabályi rendelkezés, hogy ezek milyen műfajú műsorszámok lehetnek, tehát a jogalkalmazás során a döntő kérdés nem a műsorszám műfaja, hanem a tájékoztatás, a hír közzétételének a megtörténte. Ettől függetlenül lehet annak is jelentősége, hogy a vizsgált műsorszám milyen módon közelített a témához, az milyen módon szerepelt benne.

Az Smtv. a „demokratikus közvélemény biztosítása érdekében” írja elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, vagyis a jogszabály meghatározza a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkalmazási körét. Mindezzel összhangban állapította meg a Kúria Kfv.III.37.472/2013/11. számú ítéletében, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre. A Kúria előbbieken hivatkozott döntése alapján ahhoz, hogy egy adott tájékoztatással kapcsolatban felmerüljön a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, azaz a szabály alkalmazható legyen, szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel.

A demokratikus nyilvánosság számára fontos kérdések köre rendkívül szerteágazó, taxatív felsorolásuk még általános jelleggel sem lehetséges. Az Smtv. szerint kiterjed a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége minden, „a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményről, vitatott kérdéstről” szóló tájékoztatásra. Azaz, nem pusztán a közvetlen „politikai” vonatkozással bíró ügyek tartoznak ide, hanem általában a közéleti kérdések.

A kérelemmel érintett műsorszegmens a reklámadó sürgős megszavazásával, a bevezetés esetén keletkező adóbevétel lehetséges felhasználásával, valamint azzal foglalkozott, hogy mindez azokat a vállalkozásokat sújtja leginkább, amelyeknek a legnagyobb reklámbevételük van. Ez alapján nyilvánvalóan megállapítható, hogy az egy közérdeklődésre számot tartó, a demokratikus nyilvánosság megteremtését elősegítő tájékoztatásnak minősült (hiszen új adónem bevezetésével kapcsolatos témára vonatkozott). Tekintettel arra, hogy a vizsgált tartalommal kapcsolatban a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége fennáll, az Smtv. és az Mttv. vonatkozó szabályai alapján a tájékoztatás kiegyensúlyozottságának vizsgálata során a Médiatanács a hiányolt vélemény tekintetében az egyedi ügy tényállási elemei alapján elsődlegesen az alábbi szempontokat vizsgálja:

- a hiányolt vélemény releváns-e a közzétett tájékoztatás vonatkozásában,
- a hiányolt vélemény érdemben eltérő-e a közzétett álláspontokhoz képest, és
- a hiányolt vélemény megfelelő időben elérhető volt-e a médiaszolgáltató számára.

Amennyiben a panasz által hiányolt álláspont a fenti feltételek bármelyikének nem felel meg, akkor a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye megsértése megállapításának sincs helye. Jogsértés megállapítására tehát csak az említett három feltétel együttes teljesülése esetén van mód, azonban ebben az esetben is vizsgálni szükséges, hogy a kifogásolt műsorszámokban egyedi jelleggel, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában valósult-e meg a tájékoztatás.

4. A vélemény releváns volta a közzétett tájékoztatás vonatkozásában

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem értelmezhető úgy, hogy az alapján a médiaszolgáltatónak minden egyes álláspontot minden műsorszámban meg kell jelenítenie, valamennyi szembenálló nézet bemutatására ugyanis nem minden esetben van lehetőség. Ezt az értelmezést erősíti meg az Alkotmánybíróság az 1/2007. (I. 18.) számú határozatában. A szabályozás célja ugyanis arra irányul, hogy a jogszabályi rendelkezések biztosítsák a közönség számára, hogy közérdekű kérdésekben a releváns vélemények ismeretében alakíthassák ki álláspontjukat.

A közérdeklődésre számot tartó ügyeket érintő médiatartalmak vonatkozásában csupán a konkrét ügghöz, a tárgyalt témához közvetlenül, szervesen kapcsolódó vélemény, különösen annak lényegi mondanivalója tekintetében merülhet fel a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése. Egy álláspont kifejtése során ugyanis annak képviselője egyéb, a tárgyalt témához nem kapcsolódó – és így a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye vizsgálatának szempontjából relevánsnak nem minősülő – véleményt is megfogalmazhat.

A fentiekre tekintettel tehát mindenekelőtt a kifogással érintett tájékoztatás tárgyának, témájának meghatározása szükséges, ugyanis csak ennek alapján vizsgálható, hogy a kérelmező által megjeleníteni kért álláspont – illetve annak egyes tartalmi elemei – a műsorszámban elhangzottak szempontjából relevánsnak minősül-e. Azaz, amennyiben egy álláspont a műsorszámban közzétett tájékoztatáshoz közvetlenül nem kapcsolódik, a kiegyensúlyozottság vizsgálata szempontjából nem minősülhet relevánsnak, ebből következően egy ilyen vélemény közzétételének hiánya nem vezethet a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének sérelméhez sem.

Az érintett riportban a reklámadó bevezetésével kapcsolatos javaslat politikai fogadtatása, a javaslat elfogadása esetén keletkező adóbevétel felhasználására vonatkozó kormánypárti, kormányzati javaslatok kerültek megjelenítésre. Elhangzott, hogy a Fidesz kivételes sürgősséget javasolt a törvénytervezet országgyűlési tárgyalását illetően, s megszavazására akár a híradás másnapján is sor kerülhet. Megemlítsésként került, hogy a kormánypárton belül is többféle elképzelés létezik a keletkező adóbevétel felhasználását illetően, végleges döntés még nem született.

A Médiaszolgáltató a hírrel kapcsolatban az ellenzék részéről az Együtt-PM elnöke, Karácsony Gergely álláspontját mutatta be.

Karácsony Gergely szerint szakmailag semmi sem indokolja a reklámadót (nem magyarázható közgazdasági okokkal egy olyan piacot érintő külön adó bevezetése, amely veszteséges).

A kormánypárt részéről Rogán Antal frakcióvezető, illetve a törvényjavaslatot jegyző L. Simon László országgyűlési képviselő nyilatkozott. A Fidesz frakcióvezetője elmondta, hogy azokat a vállalkozásokat sújtja legjobban a reklámadó, amelyek a legnagyobb reklámbevételt érték el. Kitért egyúttal arra is, hogy – megítélése szerint – a reklámadó nem befolyásolja a médiaszabadságot: a reklámadó és az újságírás tartalmi vonatkozásai között nincs összefüggés, mivel a tervezett adónem nem szól bele a médiatartalom-szolgáltatók belső életébe, illetve abba, hogy a hírműsorokban mit csinálnak és azt milyen formában teszik meg. A frakcióülést követően megjegyezte egyúttal, hogy akár változatlan formában is elfogadásra kerülhet a törvényjavaslat.

L. Simon László a tervezett adó felhasználási körét illetően úgy nyilatkozott, javasolni fogja a Kormány számára, hogy az eredeti tervekkel részben ellentétben a befolyó adóbevételek egy részét a magyar újságírás minőségének javítására fordítsák.

A fentiek szerint az érintett híradás a reklámadó bevezetése, megszavazása mellett a befolyó adóbevételek felhasználására vonatkozó kormánypárti javaslatokkal foglalkozott, és a reklámadó létjogosultságának kérdéskörével összefüggésben megjelenítette a Fidesz, valamint az ellenzék részéről az Együtt-PM álláspontját. Megállapítható tehát, hogy nem helytálló a Médiaszolgáltató nyilatkozatába foglalt azon álláspont, amely szerint a híradás az adóbevétel lehetséges felhasználásával nem foglalkozott, az csupán marginálisan merült fel, ugyanis a hírben kétféle kormányzati álláspont, valamint az is ismertetésre került, hogy a források felhasználásával kapcsolatos végső döntés meghozatala a Kormányra váró feladat.

A Jobbik által kiadott sajtóközlemény szerint demagóg és szakmailag indokolhatatlan, hogy a Kormány iskolafejlesztésre tervezi fordítani az adóbevételt, mivel a tervezett összegből ez nem valósítható meg, ugyanakkor elegendő lenne valamennyi igénylő számára az ingyenes, alapszintű internet-hozzáférés magyarországi bevezetéséhez, amely hozzájárulna a kiegyensúlyozott tömegtájékoztatáshoz, a távmunka, a távoktatás fellendüléséhez, az elektronikus közigazgatás általánosabbá válásához.

A Jobbik kifejtette továbbá, hogy elfogadhatatlannak tartja az üzleti elit reklámadóval szembeni tiltakozását, ugyanis a reklámadó hirdetési díjakba történő kalkulálása esetén, amellyel elkerülhető a médiumok által emlegetett csőd.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a Jobbik véleménye, mind a reklámadó bevezetésének, létjogosultságának kérdéskörét illetően - miszerint elfogadhatatlan a szakma reklámadóval szembeni tiltakozása, ugyanis a reklámadó hirdetési díjakba történő bekalkulálása esetén „nem megy csödbe a szakma” - mind a keletkező adóbevétel lehetséges felhasználási körét illetően, relevánsnak minősül, hiszen a híradásban elhangzott témához szervesen kapcsolódott.

5. A hiányolt vélemény eltérő tartalma a közzétett véleményhez képest

Tekintettel arra, hogy az előző pontban foglalt indokok alapján egyértelműen megállapító, hogy a Kérelmező által hiányolt vélemények fentiekben említett elemei relevánsak a közzétett tájékoztatás vonatkozásában, a Médiatanács azt a kérdést vizsgálta, hogy a hiányolt álláspontok, vélemények az adott tájékoztatással kapcsolatban ismertetett nézetektől érdemben eltérőek voltak-e.

Nem határozható meg absztrakt módon, hogy hány, a témában álláspontját közlétező félnek és hány darab eltérő véleménynek kell teret adni a műsorzámban.

A vonatkozó médiaigazgatási szabályozás alapján a médiaszolgáltató a kiegyensúlyozott tájékoztatás körében nem köteles egy adott ügyel kapcsolatban valamennyi létező álláspontot felderíteni, a médiaszolgáltatónak nem kötelezettsége, hogy minden egyes nyilvánosságra hozott véleményt, azok képviselőivel együtt megjelenítsen. A médiaszolgáltatónak a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges, a fentiek szerint az adott hír vonatkozásában releváns és egymástól eltérő véleményeket kell bemutatnia, vagy legalább utalni arra, hogy léteznek ilyen, eltérő nézetek.

A Médiatanács megállapította, hogy a Médiaszolgáltatónak a Jobbik által megjeleníteni kívánt, a Kérelmező által csatolt vélemény egyes elemét ismertetnie kellett volna, ennek hiányában a tájékoztatás kiegyensúlyozatlanná vált. A vizsgált összeállítás a Jobbik álláspontjának bemutatása nélkül nem felelt meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének, tekintettel arra, hogy véleménye a reklámadó bevezetése esetén keletkező adóbevétel felhasználását illetően (alanyi jogon járó, széleskörű internet-hozzáférés térítésmentes biztosítása) markánsan különbözött a megjelenített Fidesz-javaslatoktól (gyermekek támogatása, illetve a magyar újságírás minőségének javítása érdekében történő felhasználás). A Jobbik által vázolt elképzelés szerint ugyanis – amellett, hogy a műsorban is megemlíttett, az iskolafejlesztésre vonatkozó Fidesz-javaslatot demagógnak és szakmailag indokolhatatlannak tartotta – a széleskörű internet-hozzáférés nem csak a kiegyensúlyozott tömegtájékoztatás megteremtése miatt kiemelkedően fontos, de egyúttal a távmunka, a távoktatás fellendülése, valamint az elektronikus közigazgatás általánosabbá válásához is hozzájárul.

A Médiatanács a fentiekre tekintettel nem osztja a Médiaszolgáltató nyilatkozatában kifejtett azon érvelést, miszerint a Jobbik tárgyi ügyel kapcsolatban közlemény formájában kifejtett álláspontja nem tért el a Fidesz műsorzámban kifejtett álláspontjától, amiben az az adóbevételből befolyó összeg felhasználása tekintetében teljesen eltérő javaslatot tartalmazott.

A Médiatanács megjegyzi ugyanakkor, hogy a Médiaszolgáltatónak a Jobbik nyilatkozatából az adóbevétel felhasználásával foglalkozó részén túl a nyilatkozat további részeit nem kellett megjelenítenie, hiszen azok – amely szerint elfogadhatatlan a szakma reklámadóval szembeni tiltakozása, ugyanis a reklámadó

hirdetési díjakra történő bekalkulálása esetén nem megy csődbe a szakma – gyakorlatilag megegyeztek a Fidesz álláspontjával.

6. A hiányolt vélemény nyilvánosságra kerülésének időpontja

A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) kiegyensúlyozott tájékoztatást előíró rendelkezésével összefüggésben a Legfelsőbb Bíróság BH2005. 80. sz. eseti döntésében megállapította, hogy *„híradó műsorszám esetén a műsorszolgáltatónak csak a szerkesztéskor már ismert adatok tekintetében kell eleget tennie a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének.”* Az Rttv.-ben foglalt rendelkezés és a hatályos jogszabályi előírás tartalmának egyezésére tekintettel a Legfelsőbb Bíróság döntésében foglalt jogértelmezés a jelen ügyben is alkalmazandó.

A hatóság jelen eljárásban megállapította, hogy a műsorszám kezdési időpontja 18:00 óra volt, míg a Kérelmező véleménye aznap 13 óra 30 perckor került nyilvánosságra az MTI-n keresztül.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy a Médiaszolgáltató számára a kifogással érintett műsorszám szerkesztésekor már ismert lehetett a Kérelmező által hiányolt vélemény, illetve megfelelő idő állt rendelkezésére ahhoz, hogy azt a vizsgált műsorszámába szerkessze.

7. Az egyedi műsorszámon belül vagy a műsorszámok sorozatában megvalósuló kiegyensúlyozott tájékoztatás kérdése

Az Mttv. 12. § (2) bekezdése értelmében a tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.

Az 1/2007. (I. 18.) AB határozat rendelkező része alkotmányos követelményként írta elő, hogy a tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsor jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, illetve a műsorszámok összességében kell vizsgálni: *„Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Alkotmány 61. § (2) bekezdéséből [a sajtó szabadságának védelméből] fakadó alkotmányos követelmény, hogy a (...) tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsor jellegétől függően – az egyes műsorszámon belül, illetve a műsorszámok összességében kell vizsgálni.”* Az Alkotmánybíróság által korábban meghatározott alkotmányos követelményt az Mttv. 12. § (2) bekezdése rögzíti.

A jogszabályi rendelkezésből megállapítható, hogy léteznek olyan jellegű műsorszámok, amelyeknek önmagukban is kiegyensúlyozottnak kell lenniük, és olyanok, amelyek esetében elég, ha a műsorszámok sorozatában valósul meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás. A szövegben szereplő „vagy” szó nem alternatív kötelezettséget jelent, és az azt megelőző szövegrész (*„a műsor jellegétől függően”*) egyértelművé teszi, hogy a műsor jellege határozza meg azt, hogy milyen módon kell eleget tenni a kiegyensúlyozott tájékoztatásnak. A törvényi rendelkezésből következően egyes műsorszám-típusok tekintetében egyedileg is vizsgálható a kiegyensúlyozott tájékoztatás.

Tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató nyilatkozatában foglalt álláspontja szerint a hiányolt vélemény nem volt releváns, és nem kapcsolódott szervesen a közzétett tájékoztatáshoz, – a műsorszám műfajától függetlenül – nem indokolt a hatóság részéről a környező műsorszámokat tartalmi vizsgálat alá vetni, mivel a Médiaszolgáltató egyáltalán nem tartotta relevánsnak, eltérőnek a Jobbik álláspontját, ezért magát a közzétételt sem tekintette indokoltnak. Ezt erősítette meg a Kúria a Kfv.III.37.514/2013/5. sz. ítéletében, amikor megállapította, hogy *„a felperesi álláspontból kitűnően a felperesi médiaszolgáltató egyáltalán nem kívánta a kérelmező álláspontját közzétenni, ezért a műsorfolyam egészének vizsgálata e szempontból mellőzhető volt”*.

A Médiatanács a fent kifejtettekre tekintettel megállapította, hogy a Médiaszolgáltató azzal, hogy a Jobbik reklámadóból származó adóbevétel lehetséges felhasználásának módját illetően kifejtett álláspontjáról híradásában nem számolt be, megsértette az Smtv. 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, és az Mttv. 12. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezést, azaz a kérelem alapos.

Az eljárás során a Ket. 153. §-ában foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdése da) alpontjában és az Mttv. 181. § (7) bekezdésében foglalt rendelkezésen alapul. A halasztó hatály kérdését az Mttv. 163. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés rendezi. Az eljárás illeték-mentességét az Mttv. 181. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezés határozza meg. A tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 338. § (2) bekezdése tartalmazza.

Budapest, 2014. július 30.

a Médiatanács nevében

dr. Karas Monika
elnök

dr. Vass Ágnes
hitelesítő tag